

KIADJA AZ »ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET«

Megjelenik egyelőre minden hó közepén.
Az ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET tagjai ingyen kapják.
Nemtagoknak előfizetési díj:
Egész évre 3000 Kor., fél évre 1500 Korona.

Szerkeszti: RÉPÁSSY MIKLÓS.
Szerkesztőség: Budapest, Földmiv. minisztérium (V., Országház-tér II. sz., II. em.).
A lapra vonatkozó mindennemű közlemények a szerkesztőséghez intézendők.
Hírdetéseket a lap számára a „Patria” r.-t. Budapest, Üllői-út 25. vesz fel.

TARTALOM: A halastavak vizének kémiai összetételéről. (Folyt. és vége.) Lindmeyer Antal. — A halastavak életéről. Unger Emil dr. — Társulatok. Egyesületek. — Vegyesek. — Hivatalos árjegyzés. — Hírdetések.

A halastavak vizének kémiai összetételéről.

Írta: Lindmeyer Antal.

(Folyt. és vége.)

A 14—17. számú vízszintes rovatok a lúgosságot oxigénfogyasztást, nitrogén- és foszforsavtartalmat, azonkívül a II. sz. tabella a Velencei-tó iszapjában (gyttja.) foglalt nitrogénvegyületeket és foszforsavtartalmat tünteti föl.

A lúgosságban a vizek hidrokarbonáttartalma jut kifejezésre. A természetben előforduló vizek majdnem kivétel nélkül lúgos kémhatásúak. Legnagyobb lúgossága van a Velencei-tó vizének, legkisebb a Lágymányosi-tó vizének; ez adatból is a tavak termelőképességére vonhatunk következtetést.

Az oxigénfogyasztás a tó vizében foglalt szerves anyag oxidálására szükséges oxigén mennyiségét tünteti fel; ebből tehát a tó vizében foglalt szervesanyag-tartalomra lehet következtetni. Legtöbb szerves anyagot tartalmaz a Velencei-tó vize, legkevesebbet a tatai tó vize.

Tudjuk, hogy a nitrogén-, foszforsavtartalom és hidrokarbonáttartalom biológiailag elsőrendű fontossággal bír. A vizekben a két első rendszerint minimális mennyiségben fordul elő. A nitrogén, mint fehérjéképző anyag bír fontossággal; legtöbb nitrogént tartalmaz a velencei és hortobágyi 2-es tó vize, legkevesebbet a lágymányosi tó vize. Foszforsavtartalomra nézve csak egy adat áll rendelkezésünkre, a Velencei-tó vizének az adata, amely víz literenként 1·3 mgr. foszforsavat tartalmaz. Einar Naumann svéd limnológus szerint 0·5 mgr. foszforsavtartalom elegendő arra, hogy valamely vízben a természetes haltáplálék nagyobb mértékben elszaporodhassék és hogy foszforsavszükségletét fedezhesse belőle. A feltűnően alacsony foszforsavtartalom abban leli magyarázatát, hogy a foszforsav a vízben lévő kalcium- és vasvegyületekkel vízben oldhatatlan vagy nehezen oldható sókat alkot, az oldhatatlan sók a vízből kiválnak, így csak igen kevés foszforsav marad oldva a vízben.

Miután most már tudjuk azt, hogy melyek azok az anyagok, amelyek biológiailag elsőrendű fontosságúak, valamely tó vizének természetes haltáplálékban való szegény volta elsősorban arra vezethető vissza, hogy a hidrokarbonát, nitrogén, káli és a foszforsav, mint fontos tápanyagok körül hiányok vannak.

E hiányoknak tudható be, hogy a tó vizében nem tud elegendő mennyiségű haltáplálék kifejlődni. Hogy mesterséges beavatkozás segítségével melyik alkatrész volna megnövelendő, minő formában, minő vegyületek alakjában, ezt éppen szakszerűen végzett trágyázási kísérletek segítségével kell eldöntenünk. Már mostanál is azt tapasztaltuk, hogy amelyik víz hidrokarbonattartalomban szegény, az egyúttal természetes haltáplálékban is szegény.

Rá kell mutatnom még arra, hogy a Velencei-tó iszapjában (gyttja) bőséges mennyiségű nitrogén- és foszforsavtartalmat találtam, amely sokszorosan felülmúlja a víznek nitrogén- és foszforsavtartalmát; a természetes haltáplálék nitrogén- és foszforsavszükséglete tehát innen bőségesen kielégíthető, amit egyébként a Velencei-tó vizének bőséges természetes haltápláléka is igazol.

Végül a III-as számú ábracsoport az egyes vizek kémiai összetételének szemléltetővé való tételére szolgál. Ez az ábrázolási mód Telkessy Iván dr. fővegyszer-től ered; ő oly módon jár el, hogy a savmaradékok és fémek adatait elkülönítve egymástól, szabályos sokszög sugaraira a talált súlymennyiséggel arányos hossz-méretben rakja azokat fel; az így kapott szomszédos végpontokat egymással összekötve, nyeri a közölt ábrákat, amelyek a vizek kémiai összetételének különböző volta szerint mások és mások. Azonos kémiai összetétel mellett az ábrák is azonosak.

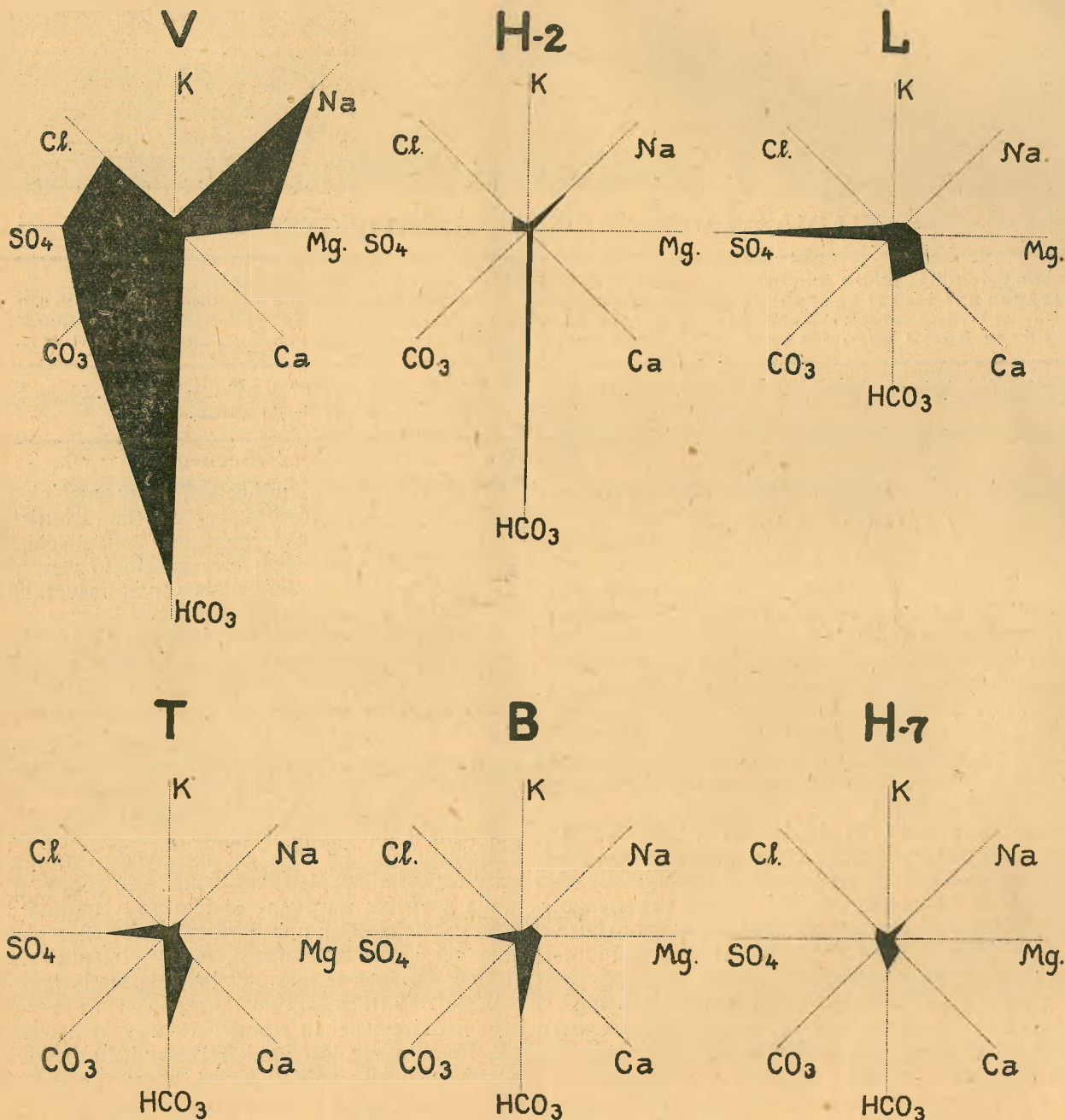
Szembetűnő a Velencei-tó vizének ábrájában a legnagyobb terület, a hortobágyi hetes tó esetében a legkisebb terület, ez arányban áll a vízben oldott só-tartalommal. Látjuk ezenkívül a Velencei-tó vizében a HCO₃ (hidrokarbonat) nagy kiugrását, valamint a hortobágyi 2-es tóéban is.

Ezenkívül feltűnő a Lágymányosi-tó vizének nagy szulfáttartalma. A Lágymányosi-tó, amint ismeretes, az összekötő vasúti hídnál terül el, csak néhány méteres töltés választja el a Duna medrétől, vízállása a Duna vízállásával emelkedik és esik, úgy, hogy fel lehetne tétélezni, hogy a vize összetételben megegyezik a Duna vizével; a vegyelemzés adatai azonban azt mutatják, hogy e két víz egymástól lényegesen különbözik;

sorolt vizek kémiai összetétel tekintetében egymástól lényegesen különböznek, de azért haltenyésztés céljaira felhasználhatók.

Azonban különbségeket észlelhetünk a termelőképeség tekintetében is, ami föltétlenül a kémiai összetétel különbözőségére vezethető vissza; ugyanis vannak természetes haltáplálékban gazdag és vannak abban szegény tavak. Vagyis a felsorolt vizek nem egyformán jók.

III. Egyes vizek kémiai összetétele.

Jelmagyarázat: V = Velencei-tó; H-2 = Hortobágyi 2-es tó; L = Lágymányosi-tó; B = Balaton-tava; H-7 = Hortobágyi 7-es tó.

ugyanis a Lágymányosi-tó vizének száraz maradéka a 11·3-szor és végül magneziumtartalma 2·9-szer, kötött klórtartalma 3·2-szer, szulfáttartalma 3·7-szer akkora, mint a Duna vizéé; ez a feltűnő összetételbeli különbség abban leli magyarázatát, hogy a kelenföldi keserűsótartalmú talajvizek hatása érvényesül a Lágymányosi-tó vizének összetételénél.

Röviden összefoglalva az egészet, látjuk, hogy a fel-

Idáig ezen a hiányon jobbra csakis mesterséges etetéssel segítettek, ami a takarmány mai drágasága mellett számottevően megdrágította a termelést.

Reméljük, hogy a trágyázási módszereknek a jövőben való megjavításával a haltáplálékban szűkölködő halastavaknak termelőképességét fokozni fogjuk tudni s így a költséges mesterséges etetés csökkenthető vagy teljesen mellőzhető lesz.

A halastavak életéről.

Írta: Unger Emil dr. kir. adjunktus.*)

Az a roppant nagy mennyiségű élőlény, mely kezdve a parányi algáktól egészen a halakig a tavakat benépesíti s amelyet gyűjtő szóval életnek, tavi hidrobiosznak nevezünk, csak bizonyos feltételek mellett fejlődhet ki és maradhat fenn.

Gondoljunk valamely újonnan épült pontyos tógazdaságra, ahol azelőtt még víz sem volt. A tógazda megépíteti és elárasztja vízzel a tavait és „benépesíti”, ámde csak halivadékkal, amely a tavi életnek csupán egy része, mely önmagában még, ha mesterségesen etetnők is, életképtelen lenne. Lássuk, hogyan népesedik be az új tógazdaság a hidrobiosz többi részeivel, melyek azok a részek és milyen összefüggés, milyen viszony van a halastó életvilágának egyes részei között!

Az új halastó benépesedik, mert benne a hidrobiosz életfeltételei megvannak. Ezek az életfeltételek fizikaiak, kémiaiak és biológiaiak. A fizikai természetű feltétel a világosság és a melegség; a kémiai a levegő, a víz, a vízben oldott gázok (különösen a két legeslegfontosabb: a széndioxid és az oxigén) és szilárd anyagok (oldott szervesen sók), melyek a tápláló vízzel is kerülnek a tóba, de főképpen a tó talajából oldódnak ki.

A biológiai feltételek közé soroljuk a különböző vízi életformák csiráinak bejuthatását a tóba, mert, mint tudjuk, élet csak élőtől keletkezhet, magától élettelen anyagban meg nem terem. „Omne vivum ex ovo”, minden élő lény hozzá hasonló élő lénytől származhatik csak.

És valóban, az életcsirák bejutásának a lehetősége megvan, sőt igen sokféle az út és mód, ahogyan az élet meghódítja a maga számára a kínálkozó alkalmas helyet. Maga a tápláló víz, a tavat felkereső madárvilág, sőt a levegő is, különösen szeles időben, a hidrobiosz legkülönösebb csiráit millió és milliószámra hordja állandóan, olykor szinte hihetetlen távolságokról, messze vidékekről a halastóba. Gondoljunk csak a vándor vízimadarak seregére. Lábaik, tollazatuk mi mindent rejtegethet; oly parányi csirákat, melyek szabad szemmel legtöbb esetben nem is láthatók s amelyek legnagyobb részét olyan természetűek, hogy még a kiszáradást is elviselik, anélkül, hogy ez életrevalóságukat befolyásolná.

Az újonnan épült és elárasztott halastó tehát rövid idő alatt benépesedik a hidrobiosznak mindazon formáival, melyek ott kedvező viszonyokat találnak. Csakis azoknak a formáknak a csirái fejlődnek ki és szaporodnak el milliónyi, sőt milliárdnyi mennyiségekben, amelyeknek minden tekintetben megfelelőek a fizikai és kémiai életfeltételek és ama biológiai életfeltétel is, melyet az ott élő legkülönfélébb lényeknek egymáshoz való viszonya szab meg s amelyeknek összessége úgynevezett *biológiai egyensúlyban* kell hogy legyen; erről az egyensúlyról később lesz még szó. Azok a bejutó életcsirák, melyek olyan növény- vagy állatfajokhoz tartoznak, melyeknek az adott viszonyok nem kedveznek vagy egyáltalán ki sem fejlődnek vagy pedig legfeljebb csak oly csekély számban, hogy csak némelykor és szórványosan kerülhetnek a víz életvilágát kutató szeméi elé.

* * *

Lássuk ezek után, minő ez a hidrobiosz a pontyos tavakban! Bármily különböző és bármily sokféle szervezet éljen is a vizekben, a *táplálkozás módját tekintve*,

*) Előadta az egyesület f. évi szeptember 29-én tartott választmányi ülése után.

valamennyit két nagy csoportba foglalhatjuk össze: az első csoportba jut minden *klorofillt* (levélzöldet) tartalmazó, többnyire *zöldszínű növény*, míg a második csoportba kerülnek a klorofillt nem tartalmazó növények (pl. baktériumok, gombák) és valamennyi állati szervezet is.

Az első csoport tagjait gyűjtőszóval még *termelőknak* (producenseknek), a másodikba tartozókat *fogyasztóknak* (konzumenseknek) is nevezzük. Már most az a kérdés, mi az, amit az első csoport termel és a második csoport fogyaszt?

Az első csoport termeli a tó minden szerves anyagát a szervesen vegyületekből: a vízből, a benne oldott széndioxidgázból és sókból. Ezeket az anyagokat a növényi sejtek kromatofóráiban levő klorofill a fényenergia segítségével szerves anyagokká építi fel, saját testévé alakítja át. Így táplálkozik, növekedik és szaporodik ez a csoport. De termel még egyebet is. Amikor a széndioxidgázt a fény segítségével megbontja s a szerves vegyületet építőanyagául felhasználja, két molekula *oxigéngáz* (O_2) válik szabaddá, amely feloldva a vízben marad és az egész tavi hidrobiosznak lélegzési szükségletét látja el.

Mint ebből látjuk, a klorofilltartalmú növényi szervezetek csoportja valóban rászolgál arra, hogy a termelőnevet viselje. Ez a csoport tehát a tó életének első láncszeme, *ebbe kapcsolódik minden egyéb*.

Tudjuk azonban, hogy vannak tavak, melyekben szabad szemmel látható vízinövények nincsenek, vagy csak igen jelentéktelen mennyiségben találhatók. Sőt ilyen tavakban, ha planktonhálóval összegyűjtjük a tó apró szervezeteit, még ezek között is olykor csak igen szórványosan találunk olyan mikroszkópikus növényi lényeket, melyek klorofillt tartalmaznak. Kérdés már most, hol vannak hát a „termelők”? Ezek az ú. n. *törpe planktonban*, vagy tudományos szóval *nannoplanktonban* vannak, mely éppen parányisága miatt viseli ezt a nevet s amelynek összegyűjtésére a planktonháló nem alkalmas eszköz, mivel ennek likacsai, hálószelei még mindig nagyobbak ($50 \mu = \frac{1}{20}$ milliméter átmérőjük) mint a nannoplanktonlények átmérői, úgyhogy ez utóbbiak a hálóból kifolynak a vízzel s nem kerülhetnek szeméink elé így olyan mennyiségben, mint az ú. n. „hálóplankton” s ezért ezúton nem is tudjuk igen nagy fontosságukat megítélni.

A nannoplankton gyűjtésére *Lehmann* vizsgálatai óta (mintegy másfél évtizeddel ezelőtt), ma már mindenütt a centrifugáló gépet alkalmazzák. Ennek kis edényeit egyszerűen megtöltjük a vizsgálandó vízzel, behelyezzük a gépbe, amely az edényekkel percenkint ezernél több fordulatot tesz és így körülbelül 10 perc alatt az edények fenekére süllyed minden a víznél nagyobb fajsúllyal bíró anyag, tehát a nannoplankton is.*)

Ez a nannoplankton 90, sőt gyakran még nagyobb százalékban csupa klorofilltartalmú növényi szervezeteiből tevődik össze. Nagyságuk századmillimétereket tesz csak ki s majd egysejtűek, vagy több sejtű álló kisebb csoportokat, ú. n. coenobiumokat alkotnak. Sokan közülük önálló mozgásra képesek, a vízben élénken úszkálnak, úgyhogy némelyeket azelőtt az állatvilágba sorolták, pedig klorofilltartalmuk és táplálkozási módjuk miatt kétségtelenül a növényvilág tagjai.

Ezeknek a szabad szemmel nem látható, de mikroszkóp alatt szemlélve, sokszor *meglepően szép* növénykének,

*) Kivételek a tóvirágzást okozó kékmoszatok, melyek a víznél kisebb fajsúlyúak.

tehát a halastó életében *alapvetően fontos szerep jut*. Vannak olyanok is köztük, olykor nagy mennyiségben, melyek nem élnek a planktonban (nem *lebegnek* a vízben), hanem ú. n. mikroszkópikus növényi *bevonatokat* alkotnak a tó fenekén, partjain és a magasabbrendű vízinövények testének felszínén. Ilyen például többek között sok kovamoszat (Diatomaceae).

Megismerkedvén most már a tó életének első láncszemével, lássuk a többi láncszemet és azok kapcsolatát egymással, úgy ahogy azt az évtizedek óta folyamatban lévő tudományos kutatások eredményei mutatják.

A víz és a benne levő fent említett szervetlen elemi tápláló anyagok építik fel a termelők csoportját: a nannoplanktont és a mikroszkópikus zöld növényi bevonatokat, meg a magasabbrendű alámerült víziállatot; ez utóbbi azonban bár formára nagy, az előbbi parányi lények milliárdjai mellett csak jelentéktelen szerepet játszik.

Ezekből a termelőkből élnek a tó fogyasztói, közvetlenül vagy közvetve mindannyian, végső soron a halak is.

(Folyt. köv.)

TÁRSULATOK. EGYESÜLETEK.

Az Országos Halászati Egyesület választmánya f. évi október hó 19-én ülést tartott. Jelen voltak *br. Inkey Pál* elnöke alatt: Darány Ágoston, Fischer Frigyes, Korbuly Mihály, Kuttner Kálmán, Répássy Miklós, Scheiber József és id. Zimmer Ferenc.

Távolmaradásukat kimentették: Corchus Béla, dr. Dobránszky Béla, dr. Hirsch Alfréd.

Elnök a megjelenteket üdvözölve, az ülést megnyitja s felkéri a titkár a tárgysorozat előadására.

1. **Titkár** bejelenti, hogy a városok és községek által szedhető bor- és húsfogyasztási adók ügyében kiadott 121.100/1923. számú pénzügyminiszteri rendelet szerint f. évi október hó 1-től Budapesten a halak után kg.-kint 100 K fogyasztási adó szedhető.

Ezt a rendeletet a városi tanács akként kívánta végrehajtani, hogy a vámvonalnál s a vasuti állomásokon mérlegek állíttassanak fel, amelyeken a beérkező halszállítmányok lemérlegeltnek, hogy annak alapján a fogyasztási adó kivethető és leróható legyen.

A halaknak akár a vasuti állomáson, akár a vámvonalnál való mérlegelése, a halak szárazra hozása s az elkerülhetlen dobálása és törése folytán helyrehozhatlan károkat okozhatna, miéért is az érdekeltek az egyesülethez fordultak, hogy a fogyasztási adó kivetése módjának megállapítására nézve a város képviselőivel tárgyalást indítson meg. Az egyesület nevében id. Zimmer Ferenc és Szalkay Zoltán tagtársak jártak el s a választmányi ülésen közölték, hogy az illetékes tanácsnokkal távolléte miatt tárgyalni nem tudtak, amennyire azonban az előadó tanácsjegyzővel lefolytatott megbeszélésből a helyzetet megítélni tudják, az ügynek kölcsönös meg egyezésen alapuló kedvező megoldása várható.

2. A bérelt tógazdaságok forgalmiadó alól mentesítése ügyében a pénzügyminiszter úr döntése még nem érkezett be. Zimmer Ferenc választmányi tag felvilágosítása szerint kedvező elintézés várható.

3. A halexportból származó valuták beszolgáltatása ügyében a titkár jelenti, hogy a Devizaközpontnál eljár s azt a felvilágosítást nyerte, hogy a devizák beszolgáltatása alól való felmentést egy tárcaközi bizottság adja meg. Ezen bizottság földművelésügyi miniszteriumbeli tagjával érintkezésbe lépve, az elintézés kilátásba helyeztetett. A választmány a közel jövőben várható új devizarendeletrre való tekintettel az elintézés sürgetését nem tartja szükségesnek.

4. **Titkár** bejelenti, hogy a halászati törvény revíziójának ügye az igazságügyi miniszteriumban van s annak elintézése október hó végére kilátásba helyeztetett.

5. A „Patria” r.-t. október hó 8-i bejelentése szerint a „Halászat” kiadásánál 1222/0 felár fog számíttatni. A választmány többek hozzászólása után megállapítja, hogy a „Halászat” előállítási költségeit a várható önkéntes adományok egyelőre fedezni fogják ugyan, de a dologi kiadások emelése mellett a lap szerelmi munkásairól sem kíván megfelekedezni s ezért az e célra adott díjakat, ha nem is a változott viszonyok mértéke szerint, de az egyesület

anyagi erejéhez képest felemeli. Ehhez képest az írói tiszteletdíj soronkint 100 K-át, a szerkesztői tiszteletdíj évi 200.000 K-át fog kitenni.

Répássy választmányi tag bemutatva a nemzetközi limnológiai kongresszus kiadványát, előadja, hogy a halélettani és szennyvíztisztító kísérleti állomás személyzete úttörő és felfedező munkájának eredményét az insbrucki nemzetközi kongresszuson kívánta bemutatni, azonban a kijelölt egyén a szükséges anyagi eszközök hiánya miatt a kongresszuson nem vehetett részt. Munkájukat azonban a kongresszus kiadványaiba felvételni kívánják, de ehhez ismét anyagi áldozat szükséges, mert a dolgozatok a számukra rendelkezésre bocsátott lapterjedelmet felülhaladják s így a többletet meg kell téríteni.

A választmány figyelemmel arra, hogy a nemzetközi vonatkozásokban való szereplésünk elsőrendű közérdek, a tanulmányok megjelenítésével járó többletkiadás, mintegy 250.000 K, fedezését a „Halászat” alapja terhére elvállalja.

6. Új tagokul jelentkeztek: Durstín Ferenc halászmester, Simon-gát; alapító tagul a Magyar-Német Mezőgazdasági R.-T., Balatonszemes. — A közgyűlés megerősítésének fenntartása mellett a választmány a felvételt elhatározza.

Az Alcsizigeti halászati társulat f. évi szeptember 25-én tartotta rendes évi közgyűlését Szolnokon *Geiger Jenő* elnöke alatt. A lefolyt évi számadások szerint az 1921. évben 83.024 K volt a maradvány, 1922. évben pedig 103.367 K bevétellel szemben 82.705 K kiadás merült fel, úgy, hogy a halászati jogtulajdonosok kat. holdankint 300 K haszonrészesedésben részesültek. A jövő évi költségeket 116.000 K-val irányozták elő. A halászati bérnek 1923. évre főrténő felemelése során a közgyűlés egyhangúlag elhatározta, hogy azt 9 métermáza ponty átlagárában állapítja meg, amit a bérlő is elfogadott.

A Dunaföldvár-bátai halászati társulat f. évi szeptember hó 8-án Kalocsán rendkívüli közgyűlést tartott, melyen a társulati haszonbérlők azon beadványát tárgyalta, melyben a halvalutáról a búzavalutára való áttérést kéri. Hosszas eszmecsere után a végső megállapodás az lett, hogy a bérlők újabb elhatározásuk közlésére f. évi október hó 29-ig határidőt kértek.

Elnök bejelentette, hogy a társulat kérelmére a m. kir. földművelésügyi miniszter úr a társulat területén lévő hatóságokat újból utasította, hogy a kenderáztatók kijelölési tárgyalásához a társulat képviselőjét is hívja meg. A kenderáztatók kijelölésének kérdése ezen rendelet folytán a társulat érdekei szempontjából annyira kedvező lett, hogy újabban kenderáztatók elleni panaszok alig merülnek fel.

Az előző évben kihelyezett nemes pontyivadék és süllőikra a Duna-folyó halállományát a célnak megfelelően felfrissítette és megszaporította, miéért is úgy a társulat, mint a bérlők a kihelyezés erőteljes folytatását határozták el.

Vitéz Ujváry Géza igazgató másirányú elfoglaltsága és Kalocsáról való elköltözése miatt igazgatói állásáról lemondott.

Az Érd-dunaegyházi halászati társulat f. évi október hó 15-én Duna-donyban rendkívüli közgyűlést tartott, melynek fő-tárgya a halászat bérbeadása ügyében kiküldött bizottság javaslatának megvitatása és elfogadása volt. A közgyűlés határozata szerint a társulathoz tartozó vízterületeken a halászati jog, az üzembertnek megfelelően hat szakaszra osztva, 1924. évi január hó 1-től kezdve hat évre nyilvános árverésen akként fog bérbeadni, hogy az árverés az árverési hirdetményben foglalt kiküldési árak alapján az egyes üzemszakaszokra külön-külön készpénzben fog történni. Az egyes üzemi szakaszokra felajánlott évi bérösszeg azután, tekintettel a pénz értékének ingadozására, az árverés határnapját megelőző hét napi tőzsdei jegyzések átlaga alapján búzára fog átszámíttatni. Az ily módon megállapított búzamenyiséget, illetőleg annak pénzértékét lesz köteles haszonbérlő a bérlet egész tartama alatt negyedévi előleges részletekben fizetni. Az árverés határnapjául f. évi december hó 28-ika jelöltetett ki.

VEGYESEK.

Gyászest. Amint részvétellel értesülünk, *Concha Ferenc*, a pesti magyar kereskedelmi bank főtisztviselője, egyesületünknek lelkes tagja, aki különösen a budapesti sporthorgászok körében fejtett ki annak idején élénk tevékenységet, f. évi november hó 2-án hosszas szenvedés után elhunyt.

Halászati népszerű tudományos előadások a m. kir. halélettani és szennyvíztisztító kísérleti állomáson. A Halászatban most közlés alatt álló népszerű tudományos előadásokat az Orsz. Halászati Egyesület elnöke, választmánya, számos tagja és vendégek jelenlétében tartották meg Lindmeyer Antal, dr. Unger Emil és dr. Maucha Rezső kir. adjunktusok. Népszerűen és általánosan ismertették röviden azokat a sok tekintetben új adatokat és

eredményeket is, melyeket az augusztusban megtartott nemzetközi limnológiai kongresszusra angol nyelven megírva küldöttek ki.

Az előkelő hallgató közönség nagy figyelemmel és érdeklődéssel hallgatta az előadókat és szemlélte az e célra házilag készült vetített képeket és őszinte tetszésének adott több ízben kifejezést. Az előadások szép sikere következtében a halélettani állomás tagjai elhatározták, hogy az egyesület részére évenként fognak egy-két ily előadást rendezni.

A tógazdaságok idej lehalászását igen hátrányosan befolyásolta az október végi és november eleji meleg száraz idő. A teletetőket, raktártavakat tápláló vízfolyások igen megapadtak s így a kifogott anyag elhelyezése nagy kockázattal járt. Sok helyütt abba is kellett a munkát hagyni, vagy pedig azonnal piacra kellett dobni az anyag egy részét. Az első esetben féltő, hogy hirtelen zord idő beállta esetén lehalászatlanul maradnak a tavak, a második esetben pedig csak igen rossz árakat érhetnek el a termelők, mert a november hónap szokott a leglányhább lenni a fogyasztás tekintetében. Talán a beállott esős idő kedvezőbb fordulatot hoz.

Cethal a Rajnában. Egészen meszerű dolog emlékéit elevenítették fel e nyáron a svájci lapok. Egy bonni krónika említi, hogy 1680-ban egy tengeri szörny hozta réműletbe a Rajna folyam partmenti lakosságát. Az óriási állat felúszott Köln, Bonn, Bingen, Mannheim és Strassburg alatt 900 kilométernyi távolságra egészen Basel alá; mikor visszatérőben volt a tenger felé, akkor aztán elejtették. Van róla egyidejű rézmetszet is, amely alá a kép készítője feljegyezte, hogy Köln alatt Stammel falu mellett találták kimulva a csodaállatot; 3 lövés találta, egy a fejét, kettő pedig a jobb oldalát; ő maga megmérte s hossza 14 lábat tett ki.

Egy későbbi heidelbergi krónikás is 1733-ban megemlékezik az az esetről. Azt írja, hogy rettenetes tengeri csoda nagyságra és színre egy fekete lóhoz hasonlított hosszú fülekkel és széles farkkal. Igen nagy feje is volt. Sokan olyan tengeri szörnynek tartották, amely a Pfalzot és a rajnai tartományokat ért csapásokat jelentette.

Amint látszik, a leírásoknál már a képzelődés is nagy szerepet játszik. A fent jelzett ábrázolás alapján azonban egészen szabatosan meg lehet a tengeri szörnyeteg mibenlétét állapítani. Már Leydig F. is rámutat 1886-ban, hogy ez a jövevény csak a delfinek csoportjába tartozó *cethal* lehetett; valószínűleg a *kardos cet* (Orcinus orca), amely igen jól úszik és átlag 5—6 méterre nő meg, de kivételesen eléri a 9 métert is. A függőlegesen álló görbített hátúszóját nézhették az állat farkának. Ezek az állatok az Atlanti- s Csendes-tenger északi részeiben és a Jegestengerben honosak. Egy-egy kisebb raj aztán lejut az angol, német és francia partokhoz. Rendkívül falánk és nagy ragadozó; a zsákmány üldözése közben a tengeröblökből belejut a folyamtorkolatokba is. Bizonyára így került 1688-ban is a Rajnába.

Német halárak. Az a rettenetes gazdasági válság, amely alatt ma Németország szenved, a halárak alakulásában is kifejezést nyer. A berlini városi hatósági közvetítő adatai szerint az elmúlt negyedben *jegelt* halnál a nagyban való eladásoknál 50 kg.-kint márkában a következő átlagárak alakultak ki:

	csuka	ponty	süllő
július	2,371.346·2	1,112.500·0	4,440.625·0
augusztus	34,122.222·2	18,431.250·0	49,307.500·0
szeptember	854,840.000·0	1,460,000.000·0	1,372,500.000·0

Ebből kivehetőleg 1 kg. ponty ára már szeptemberben körülbelül 30 millió márka volt. Ma már persze sokkal több. Az is érdekes, hogy a drágulás a pontynál sokkal nagyobb, majdnem háromszor akkora, mint a süllőnél vagy a csukánál.

Hivatalos árjegyzés. A budapesti vásárcsarnokok hivatalos árjegyzése szerint az október hónap is lanyha forgalommal és ingadozó árakkal folyt le.

Nagyban való eladásoknál *élő* halban a ponty 500.000—12,000.000 korona, a kárász 150.000—400.000 K között váltakozott métermázsánként. *Jegelt* halban a ponty 400.000—700.000 K, a csuka 400.000—000.000 K, harcsa 600.000—1,000.000 K, balatoni fogas 55.000—1,400.000 K, balatoni keszeg 100.000—180.000 K, kárász 100.000—200.000 K között ingadozott.

Kicsinyben való árúításnál az áringadozásokat koronákban és kilogrammokban az alábbi összeállítás mutatja:

a) Édesvízi (élő) hal:	1923. okt. 5.		1923. nov. 2.	
	Vásár-csarnokokban	Nyílt piacon	Vásár-csarnokokban	Nyílt piacon
Ponty, nagy	11000—14000	5000—12000	12000—14000	5000—12000
" kicsiny	8000—10000	—	8000—10000	—
Harcsa, nagy	18000—18000	—	—	—
" kicsiny	—	—	—	—
Csuka, nagy	9000—10000	—	10000—12000	—
" kicsiny	—	8000—8000	7000—8500	8000—10000
Fogassüllő, dunai	—	—	—	—
Kárász	6000—6000	—	6000—9000	6000—7000
Compó	8000—8000	—	—	—
Márna	9000—9000	8000—9000	9000—9000	8000—9000
Keszeg	5000—5000	—	5000—5000	—
Kecsege kicsiny	—	—	—	—
Apró, kevert hal	—	—	—	—
b) Édesvízi jegelt (nem élő) hal:				
Ponty, nagy	7000—10000	4500—8000	6000—10000	4500—7000
" kicsiny	5000—6000	—	4000—6000	—
Harcsa, nagy	13000—16000	10000—13000	12000—22000	10000—16000
" kicsiny	9000—12000	—	9000—14000	—
Csuka, nagy	7000—9000	6000—8000	7000—9000	6000—8000
" kicsiny	5000—6500	—	6000—7000	—
Fogassüllő, dunai	9000—9000	—	—	—
I. Fogassüllő, balatoni nagy 3 kg.-on felül	22000—22000	—	24000—24000	—
II. Fogassüllő, balatoni nagy 2-3 kg.-os	16000—16000	7000—10000	18000—20000	8000—14000
III. Fogassüllő, balatoni kicsi 45 cm. h. feljebb	10000—13000	—	10000—14000	—
IV. Fogassüllő, balatoni kicsi 35 cm. h. feljebb	8500—9000	—	8000—11000	—
Keszeg, balatoni	—	—	—	—
Garda, balatoni	—	—	—	—
Kárász	—	2000—3000	—	3000—4000
Compó	—	—	—	—
Márna	7000—7900	6000—7000	8000—8000	6000—7000
Keszeg	2000—4000	2000—3000	1600—2500	2000—4000
Pisztráng	—	—	—	—
Kecsege, nagy	20000—20000	—	—	—
" kicsiny	13000—16000	—	20000—21000	—
Apró, kevert hal	3500—3500	—	3800—3300	—
c) Rákfélék és egyéb neműek:				
Folyami rák, nagy	500—500	—	600—600	—
" " kicsiny	300—300	—	—	—

A lap kiadásáért felelős: Répássy Miklós

Hirdetmény.

Az **Érd-Dunaegyházai Halászati Társulathoz tartozó vízterületeken a**

halászati jog gyakorlása

hat szakaszra osztva, 1924. év április hó 1-től hat évre, vagyis 1930. március hó 31-ig

haszonbérbe adatik.

A bérbeadás nyilvános szóbeli árverésen történik, mely **folyó évi december 28-án délelőtt 10 órakor** Adony (Fejér m.) község-házánál fog megtartatni.

Az árverezni szándékozók a kikiáltási ár 10%-át tartoznak bánatpénzül letenni. A társulat fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül, figyelem nélkül azok összegére — szabadon választhasson; esetleg azokat visszautasíthassa. Bérlet esetén szerződési óvadéku a bérösszeg egy félévi részlete teendő le. Az egyes üzemi szakaszokra felajánlott évi bérösszeg, tekintettel a pénz értékének ingadozására, az árverést megelőző 7 nap tőzsdei jegyzésének átlagára alapján búzamennyiségre lesz átszámítva. Az ily módon megállapított búzamennyiség pénzértékét lesz köteles haszonbérelő negyedévenként előleges részletekben fizetni a bérlet egész tartama alatt. A búza pénzértéke a befizetés napját megelőző 7 nap tőzsdei jegyzésének átlagára alapján számíttatik ki.

A halászat gyakorlása csakis a kormányhatóságilag jóváhagyott üzemterv alapján történhetik, mely a társulat igazgatójánál, **Herbst Jenő** urad. számtartónál, Dunaadonyban megtekinthető.

IFJ. SINGHOFFER ÁGOSTON és TÁRSAI

HALNAGYKERESKEDÉS

CZÉGTULAJDONOS:

HALTENYÉSZTŐ ÉS HALKERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Raktár és kereskedelmi iroda: **BUDAPEST, IX., ERKEL-UTCZA 3. SZ.**

TELEFON: nappal: József 48-48, éjjel: Budafok 128.

Központi iroda: **BUDAPEST, V., BÉLA-UTCZA 8. TELEFON: 79-46.**

Halászhálók

legjobb minőségű, 3—2-sodratú, hosszúságú kenderfonalból készült, úgyszintén **haláskötelek, inslég, horog, halászczérnák** készen és megrendelésre kaphatók

Hirschfeld Ármin
Debreczen, József kir. herczeg-u. 38.

Halászháló

puha inslég és kötél, hálófonal, parafalattaság, rebzsinór minden mennyiségben kapható

ÁDÁM MIKSA RÉSZVÉNYTÁRSASÁGNÁL
Budapest, IV., Ferenc-József-rakpart 6—7.
TELEFON: József 61—48.

Halászati és gazdasági felszerelések: halászcsonakok, haltartók, csónakbarkák, apacsutok, nádvagókések, csákllyák, húzó- és kormányvezetők (kórisfából), sport- és luxuscsónakok, evezők.

Kötélárúk: ruhaszáritókötél, rudalókötél, nyakló, marha- és borjúkötél, istráng, szántógyeplő, nyereg stb. gyártása és eladása:

HERMANN ISTVÁN ipartelepei. VÁC

Kódsdi-út 52. (vasut mellett). Telefon: 72. Központi iroda: Budapest, V., Alkotmány-utca 20. Telefon: 179—51
(Munkavezető: SINGHOFFER M. JÓZSEF halásmester).

Kérjen árajánlatot!

Az árúk kiválóságáról személyesen meggyőződhet!

Tógazdaságok figyelmébe!

Veszek **több ezer métermázsa** élő pontyot, czompót, kárászt stb.

ZIMMER FERENCZ halásmester, BUDAPEST, Központi vásárcsarnok. Telefon: József 48—94

Halértékesítő Részvénytársaság

halnagyszerkedés

Árusító hely: **Budapest, IX., Központi vásárcsarnok**

Telep és iroda: **Budapest, IX., Csarnok-tér 5.**

Telefon nappal: József 113—54.

Telefon éjjel: József 49—06.

Központi iroda: **Budapest, V., Széchenyi-utca 1.**

Telefon: 154—44, 154—45.

MEGVESZŐK tógazdaságok egész haltermését, SZÁLLITUNK a Magyar Tógazdaságok részvénytársaság kezelésében levő tógazdaságokból elsőrendű gyorsnövésű cseh és bajor egy és kétnyaras pontyokat, anyapontyokat s minden más **tenyészhalat** és megtermékenyített **fogassüllőikrát**, valamint etetési tüzemre berendezett tógazdaságok részére különféle **haltakarmányt**.